

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Cântăreți bisericești.

Viața neamului nostru din această țară pe zi ce merge devine tot mai îngustă. Asuprirea celorlalte lucrează după un sistem neîndurat și cu o crudă stăruință, ca să ne ferece în obez, ce nu iartă nici o mișcare mai liberă, zilnic se potențează. Școala ne-a fost îngenuchiată pe veci prin noua lege școlară și acum a primit și biserica lovitură, ce nu se va sfârși aici, prin episcopia ungurească. Și doară aceste două tărâmurii de viață și muncă izbăvitoare le mai aveam.

Nevoia zilei de azi și primejdia zilei de mâine ne face să fim mereu cu gândul la aflarea căilor și mijloacelor prin care să susținem lupta inegală, și să suplinim cu alte energii coloanele unde am suferit o înfrângere. S'a vorbit mult de primejdia ce vine pe urma apunerii atâtor școli populare, și s'a zugrăvit de atâtea ori în colori înduioșătoare pierderea, ce am îndurat și o îndurăm mereu încă, pe acest teren. Nu ajunge, că în scurta vreme de 5 ani firea dascălului român s'a prefăcut, de nu mai e de recunoscut, ci și așa cum sunt în noua fază, atât de problematică, numărul lor se mai puținănează. Și cu asta sporește mereu numărul copilașilor lipsiți total de binefacerea învățaturii, căci după sistemul de acum e mai de preferit ca ulițele satelor să fie cutrierate dealungul de copii, decât ca aceștia să se strângă sub povățuirea unui dascăl, care nu ar avea atâtea și atâtea salar, precum poruncește legea. Și la numărul mare al acestor fel de sate se adaugă acelea, cari au fost fericite cu școală de stat pentru a repune pe cea confesională.

Infățisarea acestor sate e cea mai jalnică. Nu numai că biserica a rămas cernită pe urma ficei răpite, nu numai că s'a lipsit de luminarea minții prin slova sfântă a cărții românești copiii noștri, ci s'a subtras

satului un factor cultural. Preotul a rămas fără mâna dreaptă să săvârșească de acum o muncă îndoită, tinerimea nu mai are în jurul cui se strânge și la strană, ca și în alte slujbe, nu mai răsună glasul stăpânit de pricepere al învățătorului și cântarea bisericească, — unul din cele mai de căpetenie mijloace de educație religioasă și culturală, a rămas în păcăgînire.

Și această dureroasă stare de lucruri nu mai poate fi suferită, dacă ne dăm seama și numai în câțva de primejdia, ce se apropie de viața sufletească a poporului nostru cu firea lui patriarhală. Pentru a pune stavilă devalvării, ce se resimte deja pe ici pe colea, e nevoie mare să încercăm mijlocul de a suplini măcar în parte, pe cât ne e cu putință, lipsa învățătorului, al cărui rol ori cât de străduitor ar fi preotul, nici odată nu-l va putea ține desăvârșit. Și aceasta pentru multe motive și diferite împrejurări, cari îl împedecă. Deci să vedem de i-am putea da un tovarăș, care să-l ajute în mod conștient, în munca grea, bisericească și culturală, de care nu se mai poate lipsi nici cel mai depărtat cătun? Acest ajutor îi poate fi *cântărețul bisericesc*. Imi trece pe dinaintea ochilor sufletești chipul vechiului dascăl românesc, cu carte mai puțină, dar cu multă inimă; și l-aș dori să reinvie sub numele de *cântăreț bisericesc*.

Problema n'ar fi tocmai grea de deslegat. Iată cum o socotește un modest preot, care trăiește zile amare, decând a trebuit să suferă ocară de a nu și mai putea susține școala confesională, în lipsa de mijloace: În centrele episcopicești, pe lângă seminariile noastre, să se înființeze *cursuri de cântăreți*, cari să dea educația practică potrivit lipsei bisericești și culturale, cu direcția prive de o camdă la satele lipsite de școală românească. Nu încapă îndoială, că s'ar găsi numărul necesar de ascultători, apți de a primi o educație specială în această

direcție. Sunt doară azi atâtea tineri prin satele noastre, cari în urma unor împrejurări și-au întrerupt școala, și iarăși s'au întors la viața țărănească. Și pornit lucrul în acest fel s'ar găsi de bună seamă părinți, cari să-și crească câte un fecioraș anume pentru a-l trimite la vreme în această școală. Nu ne putem îndoi nici că doară nu s'ar putea susține astfel de cursuri cu jertfe puțină. Iar roadele ar fi neprețuite.

Dându-ne seamă de planul prin care sistematic se năzuiește pe încetul la statificarea învățământului și în țara noastră, în măsura îngăduită de stările financiare, — înființând de pe acum noua școală de cântăreți bisericești, prin absolenții ei bine pregătiți am înlocui pas de pas pe învățătorul confesional, ce dispăre în valuri.

Presărându-se pe sate cântăreți cu aptitudini și cunoștințe speciale, cântarea bisericească ar lua un nou avânt și prin ea hotărât ar porni spre redeșteptare sentimentul religios, ce scade tot mai mult. În viața bisericească îngustă a satelor, și atât de strâns legată de cultul ortodoxismului, s'ar produce o regenerare binefacătoare.

Cântărețul și-ar face un ideal al vieții de a-și forma elevi cât mai destoinici în cântarea bisericească și în cetirile aparținătoare ritului.

Ciaslovul și octoiul uitat s'ar da iarăși în mâna tineretului și răvna de a ajunge să cetească apostolul la liturgie ar naște emulație în cetirea bibliei, ca pe vremea când școala ne era mai fără pretenții, dar viața religioasă mult mai curată.

Cântărețul cu aptitudini, desăvârșite la curs, ar forma pe ici pe colea coruri de plugari, la cari se strânge așa de bucuros tinerimea, lăsându-se de hoinăriea pe ulțe. Iar acolo unde nu este școală confesională, pe lângă catechisarea preotului, de care s'ar lega împărțirea cunoștințelor celor mai necesare, pe cari școlarii nu le aud nici în

școala străină, cântărețul pe lângă instrucția cântărilor bisericești ar completa instrucția religioasă prin tălcuirea textelor biblice aparținătoare ritului, ar stăruii pentru învățarea rugăciunilor și peste tot ar duce la îndeplinire povăța preotului în toate cerințele vieții pentru întruparea căreia însuși nu ajunge.

Munca de sine înțeles va trebui cuviincios retribuită. Și retribuția se poate face fără sarcini nouă pe popor. Las' că acest neam al nostru, ori-cât de rămas înapoi, jertfește bucuros când recunoaște folosul. Pe lângă remunerația obicinuită de „Cantor” i s'ar putea adăuga slujba de epitrop și chiar o remunerație specială, după măsura prestațiilor, care n'ar fi o povară unde parohia și așa nu susține școală confesională după lege. Iar la vreme, când băncile populare s'ar înființa tot mai multe la sate, i s'ar putea da un post aici.

Creându-i-se o subzistență cât de cât mulțumitoare, slujba ar atrage chiar elemente capabile, după ce și așa feciorii țărănilor, cari au apucat să facă școală acum tot mai greu încap la oficii rezervate altor neamuri.

Am fixat aci o idee, a cărei intrupare o socotesc de mare folos pentru biserica, și prin ea pentru viața însăși a poporului nostru. Rămâne ca alții mai destoinici să chibzuiască organizarea acestor cursuri de cântăreți bisericești, pentru ca și pe calea asta să înmulțim numărul muncitorilor buni în ogorul neamului, și să sporim cu unul factorii culturale. *Preot. P. Morușca.*

Notă. Articolul acesta al părintelui Morușca, în care e tratată chestia foarte însemnată a fiitorilor *cântăreți bisericești*, sistemul și salarizat, chestie atinsă și în congres, în formă de propunere concretă, făcută din partea P. S. Sale Episcopului Dr. Miron E. Cristea al Caransebeșului, ni-a sosit la redacție înainte cu trei săptămâni, dar din lipsă de spațiu nu i-am putut face loc până acum. Actualitatea însă prin aceasta articolul nu și-a pierdut-o, și cele cuprinse în el vor forma bun material de studiu pentru cei ce se vor ocupa cu intruparea acestei idei. *Redacțiunea.*

FOIȘOARĂ.

Scrisori.

VI.

Amice!

Voiu reasuma ideile sulevate în scrisorile anterioare cu privire la *organizarea carității publice*.

Consistoriile noastre să oblige pe toți preoții, ca să cerceteze pe parohienii bolnavi dând sfaturi cu privire la curățenie în casă, la aerare, la așternut și îmbrăcăminte, la dietă. Despre acest fel de activitate să se facă un raport anual.

Parohiile mai bogate să angajeze o *infirmieră*, care să cerceteze pe bolnavii săraci gratuit, iar pe cei avuți cu plată — la dorința lor. Datorința infirmierei are să fie: să îngrijească de curățenie și aer bun în odaia bolnavului, să-i pună așternutul în ordine, să controleze dieta și luarea medicamentelor etc., la nici un caz însă nu li-e iertat a cura (femeile noastre au înclinare deosebită spre șarlatanie, spre Kurpfuscherei).

Săliștenii, atât de primitivi pentru tot ce e folositor neamului, să accelereze *Clădirea spitalului plănuir de „Cassa de păstrare”*. Spitalul să treacă în proprietatea comunei bisericești și să fie condus de un

medic cu pregătire specială de operator. În legătură cu spitalul să se organizeze și o școală pentru infirmiere.

Făcut odată pasul acesta însemnat, hotărât, putem merge mai departe. Câteva parohii mai puternice ar putea înființa *colonii de copii*, unele chiar și *orfelinate*, cari încă aparțin carității publice.

Dar toate și iar toate în legătură cu biserica, căci numai ea le poate ocroti și garanta viitorul.

Mijloacele de întreținere a coloniilor de copii și a orfelinatelor să le procure reuniunile de femei. Căci pentru femei nu este o chemare mai potrivită, nu poate fi o datorință mai sfântă de cât a contribui la promovarea sănătății generațiilor tinere și a proteja copiii rămași fără părinți.

Tot în ordinea aceasta de idei intră și așa numitele *cantine școlare*, îndeosebi *Mesele studenților dela școlile medii*.

Îți poți tu închipui o chemare mai frumoasă pentru biserica decât organizarea și conducerea înțeleaptă a carității publice?

Nimica nu poate cauza femeilor, organizate în reuniuni, o mulțămire sufletească mai mare de cât a sprijini năzuințele bisericești pentru promovarea sănătății, subvenționând parohiile pentru susținerea infirmierelor, contribuind la spesele coloniilor de vară, la cheltuielile orfelinatelor, cantinelor școlare etc.

Înainte de toate un popor sănătos, un popor spornic, — și toate celelalte vor urma dela sine ca consecvențe firești! Când sporul numeric al neamului românesc va fi constant și mai mare de cât al vecinilor, vom progresa cultural și economic, și cu siguranță vom ajunge să fim stăpâni pe soarta noastră și stăpâni ai pământului îngrășat de moșii și strămoșii noștri.

Sibiiu, la finea lui Octomvrie 1912.

Dr. Beu.

Monografia școlii elementare populare greco-ort. rom. din Măgoaja

de Gavriil Hango, presbiter.

(Urmare).

Destinațiunea lui este: prevederea școlii și a elevilor cu rechișitele de învățământ, în special: conform hotărârii din anul 1898 ar fi să se folosească 50% pentru capitalizare perpetuă, 25% pentru augmentarea bibliotecii școlare și 25% pentru procurarea de rechișite de învățământ pe sama școlii și a elevilor, după trebuință. Fondul acesta la finea anului 1911 a prezentat un capital de 627 cor. 59 fil. Regulament nu are încă. La început l-a administrat învățătorul, iar din anul 1898 încoace o comisiune constătătoare din paroh, învățător și alți doi membri, având

a da rațiocinii în tot anul la comitetul parohial, ceea ce însă este în contra dispozițiunilor statutului organic. Acum îl administrează și pe acesta epitropia parohială și se ocupă din el numai cărți pe sama copiilor de școală.

b) Pentru augmentarea bibliotecii parohiale, credincioșii Simeon Marchiș și soția sa Irina prin literele lor fundatiionale din 15 Februarie 1908, la îndemnul învățătorului George Prigona au întemeiat: „Fundatiia Simeon și Irina Marchiș pentru biblioteca parohială greco-orientală română din comuna Măgoaja”, donând un ospital de 200 cor. în scopul special, ca din interesele lui să se procure cărți pentru popor și mai cu seamă pentru tinerime, ca să nu uite cetitul după ce ese din școală, și să-și famulțiască cunoștințele folositoare pentru viață. Designare cărților și a foilor de procurat o face parohul împreună cu învățătorul și cu bibliotecarul, pe lângă aprobarea propunerilor lor și a rațiociniilor anuale din partea comitetului parohial. Interesele neheltnite se adaug la capitalul fondului. Donatorii doresc, ca în tot anul să fie pomeniți cu numele la sf. liturgie, când se face pomenirea specială a binefacătorilor acestei biserici. Din fundatiunea aceasta se augmentează biblioteca școlară, acum parohială, iar jumătate din interesele ei se capitalizează. Fundatiunea a prezentat la finea anului 1911 un ospital de 257 cor. 26 fil.

Delegațiunile. Delegațiunile intrunite în sesiune ordinară la Viena și-au terminat lucrările, și conclusele luate din partea lor au fost sancționate și promulgate, prin publicarea lor în fiile oficiale. Pe 5 Noemvrie sunt convocate însă în sesiune nouă ordinară, de astădată la Budapesta, unde va veni și Majestatea Sa, Monarhul, și va rămâne în capitala Ungariei până își vor termina delegațiunile lucrările lor. Din acest motiv, dieta urgară va ține numai o ședință scurtă formală în 30 Octomvrie n., apoi se va proroaga de nou pe patru săptămâni.

Contele Berchtold în Italia. Ministrul comun de externe al monarhiei austro-ungare, contele Berchtold, a plecat cu soția sa, la Italia, pentru a se întâlni cu colegul său italian. Marți a fost primit în audiență din partea regelui Itali, căruia i-a înmănat o scrisoare a monarhului nostru. Regele italian l-a distins pe contele Berchtold cu ordal Anunciat și l-a reținut la prânz, la care a participat și soția sa, primită în audiență cu multă afabilitate din partea reginei Elena. Acestei călătorii a ministrului nostru de externe la Italia se dă mare importanță politică.

D-nul V. Stroescu în Sibiu.

Reintors din patria sa natală Basarabia d-nul Stroescu a venit la Sibiu în 11 Octomvrie n., ca să participe la adunarea generală a „Asociațiunii”, al cărei membru onorar este, și să asiste și la ședințele congresului național bisericesc.

Tot timpul ce l-a petrecut în mijlocul nostru până Marți în 22 Octomvrie, când a plecat spre occident, unde va sta până la primăvară — a fost obiectul admirației și al celei mai sincere manifestațiuni de iubire din partea tuturor românilor întruniți aci din Ungaria și Transilvania.

Încă înainte de sosirea sa la Sibiu, din Odessa a asemnat la mâinile dlui P. Cosma cor. 14000, ca aceea să le distribue „elevilor din următoarele localități, pentru hrana lor, eventual stranie și cărți”. Și anume:

1. Studenților săraci români din Budapesta pentru „hrană” . . . C. 2000
2. Tot în acest scop studenților săraci români din Cluj . . . „ 2000
3. Sibiu „idem, la seminar numai pentru studenți pedagogi și la alte școli”, după distribuirea dlui P. Cosma” . . . „ 2000
4. Blaj, pentru pedagogi, la mâinile dlui director I. F. Negruțiu . . . „ 1000
5. Brașov „după distribuirea dlui P. Cosma la școlile existente” . . . „ 2000
6. Beiuș idem . . . „ 1000
7. Brad idem . . . „ 1000
8. Năsăud idem . . . „ 1000

La locul acesta ar trebui să mai înșir o fundațiune, care însă, deși banii donați au intrat în lada bisericii, nu s'a înființat, ci s'a cheltuit într'alte scopuri bisericești, și anume: parohianul Vas. Pop alui Andrei a fost lăsat bisericii prin testament o sumă de 100 cor. și prin literele sale fundaționale din 22 Aprilie 1908, subscrise de martorii George Pigona, inv., Sim. Opiș, Vas. Cupșa și Ioan Petruțiu l. Vas., a fost rugat pe comitetul parohial, ca după moartea sa din banii aceștia să înființeze o fundațiune sub numele: Fundațiunea Lica Pop alui Andrei pentru premierea elevilor de școală, care sunt mai buni și au cercetat școala mai regulat, iar dacă școala de azi ar înceta de a fi confesională gr. ort. română, atunci din interesele ei să se ajutoreze bazei gr. ort. rom. din parohia aceasta, cari vor învâța ceva meșerie la ora; iar pentru jertfa aceasta dorește, ca să fie pomenit și el cu numele la sf. liturgie și la parastas în tot anul odată, când se face pomenirea tuturor binefăcătorilor bisericii și școlii din parohia Măgoaje.

Cerând informațiuni despre starea prezentă a fundațiunii acesteia, parohul V. Cupșa îmi răspunde cu datul 4 Iuliu a. c. (1912) următoarele: „Fundațiunea Lica Pop alui Andrei nu există, fără am primit în anul 1910 suma testată de Lica Pop l. Andrei de 100 cor., care s'a jurnalizat la intratele jurnalului de casă la anul 1910

9. Arad pentru hrana trupească a pedagogilor C. 1000
  10. Caransebeș, pentru hrana trupească a pedagogilor . . . „ 1000
- cu restricțiunea ca „banii să se cheltuiască în cursul anului academic curent, nu cumva să se facă fonduri”.

În timpul petrecerii sale în mijlocul nostru a mai dat la diferite persoane sărace sume considerabile și a cumpărat pentru „Asociațiune”, în scopul de a le distribui pe la despărțămintele sale, opuri românești de mare valoare, ajutând astfel și pe autori și pe „Asociațiune”.

Suma distribuită în timpul petrecerii sale în Sibiu, trece peste 11.000 cor.

A participat la toate ședințele și festivitățile „Asociațiunii”, la cari deși dorea să nu i se facă ovațiuni n'a putut scăpa de ele, pentru că nu era posibil omeneste să nu izbucnească cu putere elementară simțul de grațitudine al tuturor românilor văzând în mijlocul lor pe acest om fenomenal.

A asistat și la ședințele congresului nostru național bisericesc, petrecând cu atențiune încordată toate desbaterile și făcându-și observări interesante și asupra unor oratori lungi la vorbă.

A petrecut cu multă atențiune și ceremoniile bisericești împreunate cu deschiderea congresului și cu părăstasul pentru răposatul mitropolit Miron, constatând unele deosebiri între slujbele de această natură la noi și în biserica rusească.

Peste tot a fost foarte mulțumit cu toate instituțiunile culturale românești din Sibiu, și cu deosebire a fost încântat de constituția noastră bisericească.

Dzeu să ni-l țină tot viguros, și să ne ajute a-l admira mai de multe ori în mijlocul nostru. (?)

Discurs festiv

rostit din partea domnului Andrei Bărsan, președintele „Asociațiunii”, Duminecă în 13 Octomvrie n. cu ocazia desvăririi bustului lui Gheorghe Barițiu.

(Fine).

Dar Barițiu nu a fost numai omul condeiului, ci el a fost și omul faptelor. Mișcările anilor 1848/9 l-au scos și pe el din chilia liniștită de redactor, l-au smuls din mijlocul familiei sale și l-au dus pe terenul de acțiune al vieții politice, plin de agudiri sufletești, de sgomotul armelor și de pericole de tot felul.

Iată-l așadar pe redactorul brașovean, acum bărbat în toată puterea, luând parte activă la adunarea memorabilă din Blaj din 1848; iată-l aici, în Sibiu, ca membru al Comi-

sub nr. 3 cu datul 5 Ianuarie, ceea ce s'a folosit pentru trebuințe bisericești. Dacă a făcut cumva ferocul în Domnul ceva act fundațional a la „Gojda” pentru averea sumă rămasă bisericii (90 cor. după plățirea procentului de dare), nu știu. Eu am primit dela văduva lui suma testată cu cuvintele: „Am adus, domnule părinte, banii, cari i-a lăsat bisericii bărbatul meu”.

Întrebând și pe învățătorul G. Pigona, unul dintre martorii literelor fundaționale, despre fundațiunea aceasta n'a comunicat verbal, că literele fundaționale în original se află la el, iar o copie de pe ele o a predat imediat parohului Victor Cupșa spre tinere în evidență până la predarea benilor.

Fără să ăut, cine poartă vine, că fundațiunea aceasta nu s'a înființat, observ numai atâta, că fundațiunea aceasta încă s'ar putea înființa, dacă literele fundaționale originale s'ar depune la arhivul parohial și dacă banii s'ar rumpe din fondul bisericesc, la care s'au încorporat, pentru ca astfel să se împlinească și dorința ferocului testator, și pentru ca să se îndemne și alții la astfel de jertfe, văzând că nu li se perd banii donați și că numele încă le rămâne de pomenire.

(Va urma.)

telului de împăcare românească și al Comitetului pentru apărarea țării; iată-l, scurtă vreme după aceea, pribeag în țara românească, jefuit de avutul său și despărțit de familia sa; iată-l căzut în mâinile trupelor rusești și escortat prin Moldova în Bucovina; iată-l în sfârșit pus în libertate prin stăruințele nobilei ramilii Hurmuzachi și întors acasă, după 8 luni de agitații și suferințe.

După atâtea pățanii și decepțiuni, un alt om s'ar fi retras disgustat din viața publică și și-ar fi văzut de necazurile sale și ale familiei sale. Barițiu însă era făcut din altă pănură.

Îndată după întoarcerea sa din pribejie el apucă din nou cu hărnicie peana de publicist, mai întâi earăș ca redactor al „Gazetei” și al „Foi pentru minte”, și după aceste două foi i se smulseră din mână de guvernul absolutist, ca primul colaborator al lor. În același timp ia parte la toate încercările de consolidare a poporului nostru din timpul domniei absolutiste de 10 ani, până și la o întreprindere industrială, al cărei inițiator fu el însuși, — și după aceea la acțiunile politice din timpul centralismului. El e numit deputat în dieta ardeleană din anii 1863/4 și trimis în două rânduri reprezentant în Senatul imperial din Viena. Peste tot, ori și când și față cu ori și cine el își face pe deplin datoria sa.

Și după introducerea rânduelii celei nouă politice în patria noastră, el nu încetează un singur moment a milita pentru înfăptuirea idealului său politic, care era: păstrarea unui teritoriu anumit, în care să se poată asigura existența națională a poporului românesc, și concurență liberă pe toate terenele, — sau cum se exprimă însuși în notițele sale autobiografice:

„Fața cu privilegiile feudalistice și de monopole, el nu cere privilejii pentru națiunea sa; el pretinde numai concurența liberă pe toate terenele activității omeneste, și parte dreaptă, proporționată, la sarcine și la foloase; apoi dacă Românul va cădea în acea luptă dreaptă, căzut să fie”.

Și tot aceste idei le propagă și le motivează el în noua sa foaie „Observatorul”, redigiată aici, în Sibiu, între anii 1878 - 85, precum și în „Memorialul”, scris la însărcinarea Comitetului politic, al cărui membru, și mai târziu președinte a fost ales.

Numai în anul 1887 se retrage neobositul G. Barițiu, acum un venerabil bătrân de 75 ani, de pe terenul agitat al luptelor politice; dar nici acum, ca să se odihnească, — deși nimenea nu ar fi fost mai vrednic de odihnă ca dânsul, — ci ca să scrie acele trei valoroase volume de „Istoria Transilvaniei pe două sute de ani din urmă”, care sunt totodată memoriile sale politice și testamentul său.

Nu este mirare deci, dacă acest bărbat atât de meritat, care muncise și suferise pentru poporul său o viață întreagă, se bucura de stima și iubirea generală a tuturor Românilor, și dacă la serbarea jubilară de 80 ani ai etății sale a fost sărbătorit de neamul nostru întreg, în frunte cu Academia Română, al cărei membru fusese numit încă dela înființarea ei și ca al cărei președinte a închis ochii pe vecie. Din toate părțile, prin deputațiuni și adrese, se adușeră omagii de recunoștință aceluia, care îmbătrânise încărcat de merite pentru neamul său și pentru cultura lui.

Iată, în câteva cuvinte, cine a fost bărbatul, în amintirea căruia ne-am întrunit; iată faptele, care-i asigură pentru vecie un loc de cinste în Panteonul nostru românesc.

Iar ce a fost Barițiu pentru Asociațiunea noastră, va înțelege ori și cine fără nici o greutate, dacă voi aminti, că el a fost unul dintre inițiatorii și organizatorii ei, timp de 27 ani primul ei secretar și 20 de ani redactorul organului ei de publicitate, iar în anii din urmă ai vieții sale președintele ei, și în tot timpul acesta de 30 de ani și mai bine sufletul ei, promovatorul cel mai harnic al scopurilor ei, ostașul ei cel mai devotat, îndrumătorul ei cel mai priceput și reprezentantul ei cel mai autorizat.

Nici nu se putea închipui Asociațiunea noastră în primele trei decenii ale existenței sale fără figura serioasă și energică a lui George Barițiu. În adunările ei generale el era sfătuitorul cel mai ascultat, conferențiarul cel mai prețuit, bărbatul cel mai cu autoritate. El a fost unul din inițiatorii cei mai zeloși și din povătuitorii cei mai competenți ai Școlii civile de fete, întemeiate de însoțirea noastră; iar foaia „Asociațiunii”, pe timpul conducerii lui, era o comoară prețioasă de studii și documente istorice, un izvor de informații literare și de cunoștințe folosite, un mijloc de legătură între prezent și trecut.

Era cu neputință deci, ca însoțirea, care i datora așa de mult acestui mare bărbat, să treacă cu vederea împlinirea a o sută de ani dela nașterea lui și să nu cerce a-i reinvia amintirea prin fixarea în bronz a figurii sale venerabile. Încercarea ei a izbutit în timp relativ scurt, grație dărnicii publicului românesc și a hărniciei artistului care și-a îndeplinit lucrarea sa cu cel mai mare devotament.

Astfel am ajuns la momentul de față, care ne va readuce pe bărbatul dispărut trupest de la noi de aproape 20 de ani.

Cadă deci vâlul, care acopere figura lui venerabilă, ca astfel să ne bucurăm cu toții văzându-l reînviat.

Iată-l, trăind din nou pe nemuritorul Gheorghe Barițiu: iată, privirea lui ageră și pătrunzătoare; iată trăsăturile feței sale, marcate și pline de hotărâre; iată fruntea lui inteligentă, brăzdată de gândurile ce clocotesc sub dânsa: iată-l deci, așa precum l-am cunoscut, când se afla încă între noi.

Și iată, el e gata a ne împărtăși prețioasele sale învățături, în tocmă ca în clipa când s'a depărtat din mijlocul nostru.

Bine ai venit între noi, dascălul nostru mult iubit! Iată, ne-am adunat să ascultăm cuvintele tale pline de îmbărbătare și de înțelepciune. Iată tineretul, care până acum te cunoștea numai după nume, iată și mulți dintre aceia cu cari ai viețuit împreună, și pe genele cărora, la vederea ta se strecoară o lacrimă de recunoștință.

Vorbește, venerabile bătrân, vorbește, căci cu sete așteptăm rosturile tale! — La tine vom veni, de câte ori vom avea trebuință de un sfat, de o vorbă de îmbărbătare.

La tine va veni tânărul, când va sta la indoială, ce drum să apuce la răspântiile încălcite ale vieții. La tine va veni bărbatul, când va simți slăbindu-i brațul în toiul luptei. La tine va veni bătrânul, când va voi să afle cum trebuie purtată sarcina etății sale. La tine va veni dascălul, ca să învețe cum trebuie crescută tinerimea incredințată îngrijirii sale. La tine va veni scriitorul, ca să înțeleagă cum trebuie purtat condeiul, ca să fie de folos neamului, din care face parte. La tine va veni bărbatul politic, când va voi să știe, cum trebuie povățuit un popor și cum trebuie apărare drepturile lui. — La tine

vom veni, în sfârșit, cu toții în vremuri bune și rele, ca să ne deprindem, cum să ne iubim poporul nostru, cu graiul și cu trecutul lui, precum și cu toate celelalte însușiri, ce i le-a dat Dumnezeu.

Monumentul tău ne va fi pururea altar de cinstirea trecutului, mângâierea în necazurile prezentului și izvor de porniri nobile pentru viitor.

Din protopresbiterate.

Conferența preoțească a tract. Alba Iulia.

— 3 Octomvrie v.

Preoțimea tractului nostru — spre a satisface exigențelor vremii, — Joi, în 27 Sept. v. și-a ținut conferența anuală.

Ca lucrarea noastră să fie încoronată de bun succes, la orele 9 s'a făcut chemarea Duhului Sfânt în biserica centrală din Alba-Iulia, care în urma renovării și a împodobirii sale ca o pictură (pe motive românești) de toată splendoarea a procurat momente de elevare sufletească tuturor celor prezenți.

Cu prilejul acesta a predica preotul I. Ganeș. Predica a fost scoasă din evanghelia zilei.

După terminarea acestora s'a deschis conferența prin șeful nostru, care într-o vorbire remarcabilă a accentuat demnitatea preotului. În cuvântul său ținut în termeni alieși ni-a arătat cum cinstirea tradițională a preotului român, — în urma împrejurărilor — a început a scădea, a se toci. În bătrâni preotul era persoana cea mai venerabilă. Cariera preotului era cea mai căutată. Azi s'au schimbat lucrurile. Adeseori vedem cum trece poporul pe lângă preotul său fără să-l ia în seamă și fără să-l vorbească. Prin popor circula zicala, că „la teologie merg băieții cei mai săraci, ori cei mai mărginiți”.

În fața acestor stări de lucru trebuie să ni se umple sufletul de o adevărată revoltă. Datori suntem să punem degetul pe rană spre a scoate preoțimea de sub batjocură.

Să nu lăsăm să dăinuieze răul acesta, care atentează la cinstirea noastră. Noi prin noi înșine să nimicim pornirile rele, ca preotul care era privit ca un patriarh, să nu devină figură ridicolă.

Datorința noastră e să căutăm după cauzele, care subapă cinstirea și veza preotului. Acestea sunt curentele antireligioase — duhul zilelor, — cari rănesc credința.

Să dăm piept cu ele ținând la adevărata sfințenie și demnitate. În voința noastră stă păstrarea demnității. Să nu comitem greșeli, căci numele rău se lățește ușor. Să ne aducem aminte întotdeauna de cuvintele arhierului roșite la sfințirea noastră: „vrednic este”. Slujbele să nu le facem numai de obicei. Afară de biserică să nu fi contrazicere între cele propăgandate din ușa altarului și cele săvârșite de noi. Să nu fim răstăpători și stăpâniți de ură. Între preoții noștri nu e deplină solidaritate. Să strică unul pe altul. Unul surpă cinstea celuilalt. Pentru cinstea personală și familială, pentru onorarea întregii preoții să lucrăm cu toții. Unul fiecare să grijă de onorarea lui. Să nu facă glume pe socoteala preotului. Poporul ține la persoana preotului. Românul e ambițios. Pe preot și străinii îl respectază. Preotul e acela, care învață pe popor a căuta pătura inteligentă. Când se dărâmă acestea columnele ale neamului, toate se prăbușesc. Fiecare preot să certe pe cel păcător, mai ales în conferențele religioase sau în soboare. Să căutăm însă cu duhul blând, îndemnând cu insistență a-și păstra fiecare cinstea și veza, căci curentele sunt dușmănoase și ajungem de rău și batjocură. Prin purtare onestă să se impună preotul.

Cu acestea declară deschisă conferența. Procedându-se la constituire se alege notar I. Dănilă, iar verificatori preoții Rusan și Băieșan. Căutându-se apelul nominal se constată prezența a 25 membri, un număr cam mic față de trecut. Cei absenți s'au scuzat cu toții, lăudându-se în vedere faptul, că comunicățiunea e imposibilă, în urma potopului de prin părțile noastre.

Discutându-se acum asupra predicii ținute de părintele Ganeș, membrii conferenței constată, că s'au împlinit toate cerințele. A fost compusă predica cu multă îngrijire. Modul de predare, vocea sonoră și căldura vorbelor rostite a mulțumit pe toți, despre ceea ce se ia act la protocol.

Luând la cunoștință rezoluțiunea conșistorială asupra ultimei conferențe, ne face bucurie, că organele noastre superioare ne aprobă.

Păr. Oțoiu își cetește tema dată de P. V. Consistor: „Cum s'ar putea face cu bun efect educația religioasă morală a credincioșilor noștri și mai ales a elevilor de școală din acele comune bisericesti, în cari nu avem școală confesională”.

Lucrarea părintelui Oțoiu, tractând tema într-un mod foarte practic, aducător de foloase în viața pastorală, — se consideră ca satisfăcătoare.

Păr. Handa e al II-lea disertant în materia aceasta.

Asupra disertațiunii sale se începe o vie discuție, în care se constată, că lucrarea cuprinde în sine toate cerințele. Se remarcă un stil frumos și o bună limbă românească.

Se dă apoi cetește temei „Înființarea și administrarea fondurilor de bucate”, de păr. C. Sălu. În această lucrare se tratează despre puterea materiei și se arată modal cum se pot înființa și administra fondurile de bucate.

Urmând la ordinea zilei rapoartele secretarilor grupurilor religioase, se constată puțina lor activitate, fiind aceasta un lucru nou, și nefiind în clar mulți cu felul cum eu să se practiceze.

Păr. Bran își cetește raportul despre felul, cum are să se formeze biblioteca. Se ia la cunoștință având a se pune în ființă biblioteca numai decăt.

Discutându-se asupra intervalului de a se prezenta rapoarte despre activitatea pastorală, s'a acceptat principiul, că acestea să se compună tot din 3 în 3 ani.

În comisiunea pentru compunerea programului pentru conferența viitoare se aleg preoții Năgoc și Băieșan.

Ajungându-se la propuneri păr. V. Oțoiu își exprimă dorința ca să se ia act la protocol despre activitatea rodnică a șefului tractului I. Teculescu în cursul a lor 10 ani de serviciu. Propunerea aceasta ni merită se primește cu multă plăcere, făcându-l-se păr. protopop ovații nesfârșite. Se propune a se exprima mulțumită și păr. Comanescu din Cădles, care ne-a onorat cu prezența asistând până la terminarea conferenței.

Ne am intruxit apoi la o masă comună în hotelul Almaghan, unde s'a desfășurat o voce bună — în urma succesului și a discuțiilor serioase din conferență.

Ales. Băieșan.

NOUTĂȚI.

Războiul. De pe câmpul de război s'au scos știri despre multe oștiri, cari au avut loc între Turci și trupele statelor balcanice, cu rezultat favorabil când pentru unii, când pentru alții. Se pare însă că Turcii se pregătesc pentru o luptă decisivă, pe care o vor da în contra Bulgarilor, și care va avea loc în zilele apropiate. Puterile mari europene își dau toate silințele, ca după prima luptă decisivă războiul să fie terminat.

Atentat. Asupra moștenitorului de tron din Rusia, singurul fiu al țarului Nicolae, în etate de opt ani, s'a săvârșit un atentat, din partea nihilistilor. Foatele micului principe a fost spintecat, nu se știe însă, cu ce unealtă. Moștenitorul de tron rus e bine îngrijit de medici, dar este temer, că se vor naște complicațiuni, cari vor pricinui moartea micului principe. Împărăteasa Rusiei, de supărare, voia să se sinucidă, dar a fost împiedecată în executarea sinistruului ei plan.

Împărat roman. Seria zărelor, că în ocerurile decizatoare italiene s'a ventilat ideea ca regele Italiei să fie titlul de împărat roman, pentru motivul, că să fie egal în rang cu el și împăratul Germaniei și monahul nostru.

Uciagașul lui Mihăileanu, bulgarul Stoiian Dimitroff, a eradat din temnița dela Văcărești din București, dar a fost prins și înmormântat de nou.

Palat nou. Damineoă s'a pus peatră fundamentala în București la clădirea ce va servi ca locaș al senatului român. Sollemnitatea s'a început prin oficierea unui serviciu divin, săvârșit de I. P. S. S. Conon Aramescu Donici, mitropolit primit al țării, înconjurat de cler și în prezența președinților de senat și cameră și a miniștrilor. De asemenea a asistat și I. P. S. S. mitropolitul Pimen al Moldovei, episcopii Nifon și Dionisie, precum și funcționarii superiori dela ministere.

Aviațiune. O reuniune de sport din Newyork a pus un premiu de 125.000 dolari (725.000 coroane) pentru aviatorul, care va trece în sbor Oceanul atlantic, fie cu ajutorul aeroplanului, fie cu al balonului dirigeabil.

În amintirea lui Eudoxiu Hurmuzachi. Cătim în foile bucovinene, că la liceul românesc din Cernăuți s'a organizat Vineri o frumoasă serbare școlară în cinstirea memoriei lui Eudoxiu Hurmuzachi, dela a cărui naștere s'a împlinit în acest an un secol. La serbare a participat tinerimea română întreagă a institutului, în frunte cu colegiul profesoral și mai mulți oaspeți. Profesorul C. Lucaci a rostit discursul festiv asupra frunzei bucovinene, care a cules importante documente privitoare la istoria veche românească. Elevii au executat câteva cântece și au recitat poezii potrivite.

Apel către Europa. Membrul academiei franceze și celebrul scriitor, Pierre Loti, care acum se află în Newyork, a adresat Europei un apel în favorul împăcii otomane. Poporul turcesc, serie academicianul francez, și-a câștigat laurii cei mai frumoși prin rezistența sa și prin curajul său eroic; — iar Europa creștină ar trebui să intervină în favorul unui astfel de popor.

Calfe de brutar pe câmpul de război. Consulatul general otoman din Budapesta a angajat peste o sută de calfe de brutar din țara noastră. Tinerii angajați au fost trimiși pe câmpul de război din Balcani. Fiecare calfa primește o retribuție de 14 coroane pe zi.

Abdul Hamid în Constantinopol. Fostul sultan Abdul Hamid, în considerare că armata bulgară sau grecească ar putea înainta către Saloniki, a fost transportat luni din orașul acesta la Constantinopol, unde este ținut într-un vechi palat aproape de clădirea parlamentului, distrusă nu de mult prin un mare incendiu.

Fetiță arsă. Fetița de doi ani a unui țaran din Silonta se încălzea la vatra focului. O schinteă mai mărunțică, sărită din foc, i-a aprins însă hăinuța, și înainte de a-i putea veni cineva în ajutor, focul s'a estins asupra întregului corp și fetița a arz, dându-și sufletul între chinuri grele.

O reformă în luptele cu taurii. O societate franceză a izbutit după multe ostenețe să obțină dreptul de a organiza lupte cu tauri în Petersburg. Luptele acestea din capitala rusească se vor deosebi de luptele din Spania prin faptul că este interzisă uciderea animalului. Toreadorul se consideră victorios, dacă izbuștete să fixeze o coardă în fruntea taurului. Reprezentările se țin într-o arenă uriașă, clădită spre acest scop în centrul orașului. Producțiunile nu vor fi anunțate sub titlul „Lupte cu tauri”, ci cu vorbele „O festivitate în Sevilla”.

Restaurantul L. Brote, promenada Brethel, primește abonamente la amezi cu 26 cor. lunar. — Seara după listă cu cârticică de cupoane. 20% scăzământ.

Concurs.

Pentru conferirea unui stipendiu de K. 3000 adică trei mii coroane, „Reuniunea femeilor române din Sibiu” publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare. — Stipendiu se conferă pentru cercetarea unui curs de țară la o școală specială din străinătate. Pot concura numai fete ori dame văduve. Vor fi preferite reflectantele, cari au absolvat și pedagogia, și cele cari au cunoștință de limbi.

Informațiuni se pot primi dela comitetul „Reuniunii femeilor române din Sibiu”.

Sibiu, în 20 Octombrie 1912.

Maria Cosma
prezidentă.

Dr. Ilie Beu
secretar.

Intrunire agricolă.

(Invitare).

Subsoriul comitet central vestește obștea noastră, că va ține Damineoă, la 3 Noemvrie n. în comuna Vurpăr o

Intrunire agricolă.

la care se va vorbi despre cultura pomilor și despre însemnătatea însoțirilor de tot soiul, și îndeosebi despre foloasele însoțirilor de credit către sistem „Ruffelsen”.

Se invită la această lucrare toți binevoitorii poporului nostru.

Sibiu, 23 Octomvrie n. 1912.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța
prezident.

Victor Tordășianu
secretar.

Dela reprezentarea teatrală.

(a) Ca și în anii precedenți, Reuniunea sodailor români din Sibiu s'a schitat și de astă dată în mod conștient de datorința creștinească într-o să grăbi în ajutorul săracilor, adunând de timpuriu mijloace materiale pentru vremea, când lipsele semenilor noștri au să fie dintre cele mai simțite.

Constatăm, că reprezentarea de Marți seara, în 22 l. c., când în sala teatrului sibian s'au jucat canosutele comedii *Pentru ochii lumii*, și *Vlăduțul mamei*, a fost însemnată cu gust și, în general, tălmăcită cu multă iscusință.

La izbânda amintitelor piese dramatice, al căror subiect e de prisos să-l povestim, au contribuit în roluri mai mari doamnelor Ana Axente și Maria Duca, doamna E. Roman, precum și domnii Marcovici, Jngă, Săscă, Imbăraș, Morariu, în frunte cu *Dumitru Axente*; dar și ceilalți, în roluri secundare, merită cu toții să fie felicități. O notă bună se cade și orchestrai sibieni care, condusă de dirigentul N. Wisk, a executat între acte cele mai melodioase cântece din popor.

Publicul românesc al orașului nostru a sprijinit după cuvință ostenețele și stăruințele desinteresate ale meseriașilor și a participat la producțiune în număr imponent, — în deosebi clasa de mijloc era foarte bine reprezentată.

Reuniunea sodailor sibieni și-a ales, cum am văzut, două piese teatrale unde, ca de obicei, partea distractivă formează aproape totul; reuniunea noastră, și de sigur și alte societăți de aceeași categorie, vor face un progres netăgăduit alegându și pe viitor lucrări dramatice, a căror acțiune se desfășoară mai aproape de împrejurările noastre, și care să răspundă unor trebuințe actuale d'ale meseriașilor s'au d'ale țărânilor. Impresia aud toriului vor fi, în acest caz, cu mult mai durabile și mai educative, — iar teatrul nostru își va avea rostul bine definit.

Teatru.

Sâmbătă, în 26 Octomvrie, se dă „Eva”, operetă în 3 acte, de Lehar, Dumineoă d. s. la orele 3 „Die berühmte Frau”, sara operetă „Eva”, luni „Gutsitzende Frau”, Marți „Zigeunerliebe”, operetă.

Dela „Asociațiune”.

Nr. 1011, 1303, 1370, 1497 și 1452/1912.

Concurs

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” va da pentru anul școlar 1912/13 următoarele burse:

1. Din fundațiunea Ioan Petran o bursă de cor. 300 pentru studenți universitari de naționalitate română, cari urmează la una din facultățile universității din Cluj. Cei împărțiți de această bursă vor fi obligați a lua parte la „Masa studenților academici” din Cluj.

2. Din fundațiunea Marinovici sen. o bursă de cor. 120 pentru studenți din școlile secundare.

3. Din fondul George Boer din Vad, o bursă nouă de cor. 200 pentru elevi de naționalitate română înrudiți cu fondatorul, cari urmează la vreuna din școlile secundare din patrie; iar înscă nu s'ar găsi astfel de petenți, se vor da 2 ajutoare de câte cor. 100 la 2 tineri, cari învață vre o meserie și sunt înrudiți cu fondatorul.

4. Din fundațiunea Gállianu de Kecskés, o bursă de cor. 120 pentru elevi de naționalitate română, cari urmează la vreunul din gimnaziile din Transilvania. Se vor preferi, în înțelesul literelor fundaționale, descendenții familiilor Popu și Antonu.

5. Din fundațiunea anonimă a comitatului Dobăca o bursă de cor. 100 pentru tineri români născuți în comitatul Dobăca.

Cererile pentru aceste burse se vor înainta comitetului central al „Asociațiunii”, Sibiu, Nagyvárad, strada Șagana Nr. 6, până la 15 Noemvrie n. a. c. însoțite de următoarele acte:

a) certificat de botez;
b) certificat pe anul școlar 1911/12;
c) certificat de paupertate, eventual
d) actele prin cari petenții să-și dovedească înrădirea cu fondatorul la fundațiunile de sub Nr. 2, 3, și 4.

Cererile intrate după termenul înscris nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, în 19 Octomvrie n. 1912.

Andrei Bărcănu
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu
secretar.

Nr. 414/1912.

(366) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala (nouă) elementară confesională gr. or. română din parohia Poiana Blenchi, tr. Deș, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare a acestui concurs.

1. Dotațiunea împreună cu acest post este: 240 cor. dela comuna bisericească din repartitie, 760 cor. se va cere întregire dela stat după definitivarea învățătorului și recunoașterea celui ales din partea statului.

2. Cuartir în edificiul școlii vechi.

3. Grădină de legumi în natură.

Reflecții la acest post și vor înainta cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare în termenul deschis oficiului protopresbiterial Deș, îndatorat fiind cei aleși a conduce la biserică copiii în Dumineci și sârbători și a cânta cu ei sf. liturgie a să prezenta înainte de alegere poporului în biserică spre ași arăta dexteritatea în cântări.

Poiana-Blenchi, din sedința Comitetului parohial ținută la 16 Septembrie 1912.

Ioan Buzură
paroh președinte.

Vasiliu Conțis
notar.

Văzut:

Teodor Herman
protopresbiter.

Nr. 574/1912.

368 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confesională gr.-or. română din Er dósangeorgiu, protopresbiteratul M.-Oșorheiu, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: 1000 coroane, și anume dela biserică și popor 700 cor. și dela Preașen. Consistor archidiecezan 300 coroane. Cuartir și grădină în natură.

Alesul să îndatorează fără remunerație specială a conduce elevii la biserică în Dumineci și sârbători și a cânta cu ei la sf. liturgie, și a-i instrui în grădinarit.

Dacă va forma un cor cu adulții va fi remunerat deosebit.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis și să se prezinte în vre o Duminecă ori sârbătoare spre a face cunoștință cu poporul. Cei cu cunoștințe muzicale vor fi preferați.

Murăș-Oșorheiu, 6/19 Oct. 1912.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohial

Stefan Russu
protopop

Deschidere de prăvălie!

Subscrisul are onoare a face cunoscut, că sub firma improtocolată

Wilhelm Gruninger

Sibiu, Piața mare 3/5, în palatul la Bodenkredit

s'a deschis o prăvălie bine asortată

cu mărfuri scurte, împletituri, ciorăpării și modă de bărbați.

În activitatea mea ca voiajor al primelor firme, am avut ocaziunea a face legături cu cele mai renumite fabrici pe lângă prețuri favorabile. Acest fapt îmi servește spre măgulire, deoarece sunt în poziție a lăsa mărfuri de prima calitate cu prețurile cele mai moderate.

Recomand întreprinderea mea onorată public, și-l rog pentru binevoitorul sprijin

cu tot respectul:

Wilhelm Gruninger.

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceeași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimată evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.**

Material nou și ieftin de foc!

În urma scumpirei enorme a lemnului de foc, s'a introdus ca noutate

BRICETTE FULGER

din cărbuni de peatră veritabili. E foarte încălzitor (5003 calorii), desvoaltă o căldură durabilă cu jar; arde fără fum, nu lasă resturi de zgură, nu fumă și nu desvoaltă serum.

Atât pentru sobele de odăi, cât și pentru cuptoare de orice sistem excelent folosibil.

Prețul per 100 klg. în magazinul meu **cor. 6—**, prețul per

100 klg. trimiși acasă în Sibiu **cor. 630.**

Unicul depozit:

Andrei Rieger

prăvălie de fier, — Sibiu.

368 4—4

Toate în lume se scumpesc!

pâinea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și ghetele exec. în atelierul lui

VASILIE BAN

la „Cisma mare roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc.

Pentruce? Pentru că această renu mită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. Deaceia el poate lăsa ghetă bune și trainice pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN

SIBIU, Strada Oanei (Burgergasse) Nr. 7.
Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 ore ante merid.

Comandele din afară se vor executa punctuos ca și până acum.

E deajuns a se arăta numărul, s'au a se desemna pe o hârtie talpa piciorului. La caz că nu convin să schimbe cu alții, eventual să returneze banii.

(221) 44—

NOUI piese muzicale de Tiberiu Brediceanu!**LA SĂZĂTOARE**

Icoană din popor (un act cu un preludiu)

Text de C. Sandu-Aldea și I. Borgia.

CUPRINSUL:

Preludiu și cor.	5. Melodrama	Nr. 9. Cântec haiduceșc
Nr. 1. Doina lui Sorin	6. Cântecul Ilenei	9. a) Solo de fluiet
2. Măndruță cu ochii verzi	7. De masă	10. Brâu
3. Cântec din bătrâni	8. Scenă	11. Duet
4. A lui Moș Marin		12. Învărtita și cor.

Partitura pentru canto și piano cor. 8—
fr. 10—

Doine și cântece românești.

(Canto și piano).

Caietul I. (ed. II).

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puil cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

Caietul II. (ed. II).

Ști tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit, ca mine, nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fii, floare trecui.
Cântec haiduceșc.
Trageți voi boi!
Cine n'are dor pe vale.

Caietul III.

Păsărică mută-ți cuibul.
Leagănă-te frunzuliță.
Turturea din valea sacă.
Ardemite-ai codru des.
Ce vii, bade, târzior.
Tu te duci, bade, sărace.
Foaie verde, foaie lată.
Pe unde umblă doru'.

Caietul IV.

Pe sub flori mă legănai.
Foaie verde, pup de crin.
Sus în vârful dealului.
Mândro, de dragostea noastră.

Când treci, bade, pela noi.
Frunză verde, frunzuliță.
Auzi, mândro, cucu-ți cântă.
S'a dus cucul de p'aici.

Jocuri românești.

(Piano solo).

Caietul I.

Lugojana.
Măzărca.
Ardeleana (ca 'n Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brâu I.
Hora.
Ardeleana (ca 'n Banat) II.

Caietul II.

Ardeleana (ca 'n Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Învărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brâu II.

Caietul III.

Brâu III.
Hategana.
Ardeleana (ca 'n Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) I.
Ardeleana (ca 'n Banat) V.
Brâu IV.

Caietul IV.

Hora.
Învărtita III.
Brâu V.

Pe picior IV.
Din Maramurăș.

Ardeleana V.
Danțu.
Ardeleana (ca 'n Banat) VI.

Prețul unui caiet cor. 4—
fr. 5—

Preludiu și Hora din „Serata etnografică”, pentru piano, ed. II.

Bândunica, vals, pentru piano, ed. II.

Viorele, vals, pentru piano, ed. II.

Aurora, vals, pentru piano.

Prețul la cor. 2—
fr. 250

Quadrille pe motive românești . . . . . cor. 2 —
fr. 250

Hora (cis moll) . . . . . cor. 150
fr. 2—

De vânzare la:

Librăria arhidiecezană, Sibiu (Nagyszeben)